

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
82 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ УНІВЕРСИТЕТУ

Одеса 2022

Наукове видання

Збірник тез доповідей 82 наукової конференції викладачів університету
26 – 29 квітня 2022 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеського національного технологічного університету,
протокол № 13 від 24.05.2022 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова

Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова

Єгоров Б.В., д.т.н., професор

Заступник голови

Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії:

Безусов А.Т., д-р техн. наук, професор
Бурдо О.Г., д-р техн. наук, професор
Віннікова Л.Г., д-р техн. наук, професор
Гапонюк О.І д-р техн. наук, професор
Жигунов Д.О., д-р техн. наук, професор
Іоргачова К.Г д-р техн. наук, професор
Капрельянц Л.В., д-р техн. наук, професор
Коваленко О.О., д-р техн. наук, професор
Косой Б.В., д-р техн. наук, професор
Крусір Г.В., д-р техн. наук, професор
Мардар М.Р., д-р техн. наук, професор
Мілованов В.І., д-р техн. наук, професор
Павлов О.І., д-р екон. наук, професор
Плотніков В.М., д-р техн. наук, професор
Станкевич Г.М., д-р техн. наук, професор
Савенко І.І., д-р екон. наук, професор
Тележенко Л.М., д-р техн. наук, професор
Ткаченко Н.А., д-р техн. наук, професор
Ткаченко О.Б., д-р техн. наук, професор
Хобін В.А., д.т.н., професор
Хмельнюк М.Г., д-р техн. наук, професор
Черно Н.К д-р техн. наук, професор

рівні нижче за мінус 55 °С у промислових умовах, мабуть, недоцільна, оскільки не тільки ускладнюється технологія, що призводить до порушення вимог до якості товарного газу по водній та вуглеводневій точках роси, а й потрібне застосування високолегованих сталей, що значно збільшить собівартість.

ОГЛЯД ПЕРСПЕКТИВ ВИКОРИСТАННЯ ВИСОКОВ'ЯЗКОЇ НАФТИ

Георгієш К.В., к.т.н.

Одеський національний технологічний університет, м. Одеса

Паливно-енергетичний комплекс країни є головною стратегічною передумовою сталого розвитку економіки, забезпечуючи діяльність всіх промислових підприємств та суспільства в цілому.

У зв'язку з виснаженням запасів легкої нафти у світі зростає попитна видобуток високов'язкої важкої видобувної нафти. Основними родовищами такого виду нафтопродукту в Україні є Коханівське, Холмське, Бахмацьке, Чечвинське, Семенівське, Акташське, Борзівське та інші, в перспективі розглядається відкриття нафтобігумних родовищ у межах Волинсько-Подільської нафтогазоносною ділянкою, а також Яблунівському родовищі, де розглядається збільшення видобування високов'язкої нафти зі збільшення переробних потужностей та подолання складної геологічної будови.

Запаси важких нафт значно перевищують запаси легких і малов'язких нафт і, за максимальними оцінками фахівців, вони складають 6 трлн барелів, з яких 2 трлн відносяться до категорії видобуваємих. В Україні зосереджено не менше 2 млрд тон важких нафт і бітумів.

На теперішній час високов'язка нафта розглядається як альтернатива газу та легкої нафти. Деякі країни вже опановують новітні технології її добування та переробки, що нині є досить дороговартісним та ресурсозатратним процесом. Одним з перспективних напрямків використання такого виду нафтопродукту – це впровадження технологій виробництва синтетичної нафти, що має меншу густину і в'язкість. У багатьох промислово розвинених країнах світу важка нафта розглядається як основна база розвитку нафтовидобутку на найближчі роки.

Поклади високов'язкої нафти зустрічаються на глибині від 300 м до понад 1500 м. При цьому частка балансових запасів високов'язких нафт розміщених на глибинах понад 1500 м становить лише 5 % усіх запасів. Дуже часто родовища високов'язкої нафти є складною багатопластовою системою, в якій різні поверхні нафтоносності мають не тільки різні фільтраційно-ємнісні властивості, але і відмінні один від одного властивості пластового флюїду. Фізичні властивості та хімічний склад високов'язкої нафти пов'язані з методами її видобутку та транспортування. Причиною проблемного видобування такого виду нафти є наявність в складі асфальтенів, смол та парафінів, що впливають на реологічні характеристики та збільшення щільності та в'язкості нафти, що також впливає на транспортування.

Термін "високов'язкої нафти" не має строго кількісного визначення. Фізико-хімічні та технологічні властивості такої нафти є проміжною ланкою між звичайними нафтами і природними бітумами. За міжнародною термінологією до високов'язкої нафти відносять зразки нафти з в'язкістю більше 30 мПа·с при температурі 20 °С або густиною понад 0,920-0,935 г/см³ користування густиною нафти як класифікаційним критерієм обумовлено більшою простотою та оперативністю її визначення у порівнянні з в'язкістю.

З огляду на те що родовища представляють собою складну багатопластову систему часто властивості пластових флюїдів відрізняються, що в свою чергу ускладнює накопичення даних по фізико-хімічним властивостям нафт різних родовищ.

Переробка високов'язкої нафти на українських нафтопереробних заводах можлива лише в суміші зі звичайними нафтами із застосуванням традиційних технологій. Проте в світі розроблюються нові підходи до переробки таких нафтопродуктів, що ґрунтуються на поєднанні традиційних технологій з поправками на властивості сировини. Інвестування в розробку нових технологій викликана зменшенням запасів легко видобувної нафти та газу, які є порівняно дешевими. Саме такі технології дозволять перероблювати на існуючих НПЗ високов'язку нафту у суміші зі звичайними нафтами або окремо.

Впровадження нових технологій передбачає застосування складної ланки процесів по переробці нафти, що включає в себе первинну перегонку, гідрокрекінг важких фракцій нафти, ректифікацію або термічну переробку. Їхнє впровадження дозволить не лише отримати на виході синтетичну нафту, як результат переробки, а також полегшити транспортування нафтопродукту. Також високов'язкі нафти можливо застосовувати у будівництві, а після їх очищення можливе використання у хімічній галузі для виробництва клеїв та пластмас різного призначення.

Аналіз світової практики у питанні застосування високов'язких нафт паралельно з існуючими показує необхідність розширення знань по існуючим родовищам та розробкою нових. Освоєння покладів високов'язких нафт може стати важливим для України джерелом вуглеводневої сировини.

РОЗРОБКА КОМБІНОВАНИХ АБСОРБЦІЙНИХ ХОЛОДИЛЬНИХ ПРИЛАДІВ

Гратій Т.І.

Одеський національний технологічний університет, м. Одеса

Переведення систем холодильної техніки на екологічно безпечні холодоагенти привертає увагу розроблювачів побутової холодильної техніки й до абсорбційних холодильних приладів (АХП), до складу яких входить абсорбційний холодильний агрегат (АХА), робоче тіло якого складається із природних компонентів – водоаміачного розчину (ВАР) з добавкою інертного газу (водню). Тому застосування АХП може розглядатися як один з варіантів переведення на екологічно безпечні холодоагенти.

АХП мають ряд таких позитивних якостей, як безшумність, надійність і тривалий ресурс роботи, відсутність вібрації, магнітних і електричних полів при експлуатації, можливість використання в одному агрегаті декількох джерел енергії – як електричних, так і теплових. АХП практично не чутливі до зміни параметрів струму в мережі в діапазоні напруги 160...240 В.

До достоїнств АХП слід віднести й меншу, в порівнянні з компресійними аналогами, вартість, що в багатьох випадках має вирішальне значення. АХП ефективні при використанні в якості мініхолодильників, мінібарів, у вбудованих і у транспортних моделях холодильників, коли холодопродуктивність не перевищує 20 Вт і недоцільно використовувати компресійні холодильні машини.

У комбінованих побутових приладах теплота, що виділяється при реалізації холодильного циклу, не розсіюється в навколишнє середовище, а направляється в спеціальну ТК. В об'ємі ТК підтримується температура вище, ніж температура повітря в приміщенні. Ефект енергозбереження досягається за рахунок того, що температурні режими в ТК підтримуються без залучення додаткових енерговитрат. На попередньому етапі розробки таких приладів був наведений аналіз технологій, що використовують термічну обробку продуктів, напівфабрикатів і сировини. Показано, що для реалізації в побуті більшого числа харчових технологій достатнім є діапазон температур 50...70 °С, а в сучасній побутовій холодильній техніці цей діапазон температур відводу тепла холодильного циклу може бути

ОПТИМІЗАЦІЯ РЕЖИМУ РОБОТИ ХОЛОДИЛЬНОЇ МАШИНИ, ЩО ПРАЦЮЄ НА ЗЕОТРОПНІЙ СУМІШІ ХОЛОДИЛЬНИХ АГЕНТІВ	
Кравченко М.Б., Кокул С.В.	268
ТУРБОДЕТАНДЕРНА УСТАНОВКА З РЕГЕНЕРАЦІЙНИМ ПІДГРІВОМ ПАЛИВНОГО ГАЗУ ГАЗОПЕРЕКАЧУВАЛЬНОГО АГРЕГАТУ	
Ярошенко В.М., Никифоров Д.Р.	270
БАГАТОЦІЛЬОВИЙ КОМПЛЕКС ДЛЯ ОТРИМАННЯ РІДКОГО НЕОНУ ТА ПАРАВОДНЮ	
Грудка Б.Г.	272
КОМПАКТНА КРІОГЕННА УСТАНОВКА ДЛЯ ЗБАГАЧЕННЯ ТА ОЧИЩЕННЯ КРИПТОНУ	
Чигрін А.О., Меркулов М.Ю.	273

СЕКЦІЯ «НАФТОГАЗОВІ ТЕХНОЛОГІЇ, ІНЖЕНЕРІЯ ТА ТЕПЛОЕНЕРГЕТИКА»

ПІДВИЩЕННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ АБСОРБЦІЙНИХ ХОЛОДИЛЬНИХ ПРИЛАДІВ З АЛЬТЕРНАТИВНИМИ ДЖЕРЕЛАМИ ЕНЕРГІЇ	
Березовська Л.В.	274
СУШІННЯ ЩІЛЬНОГО ШАРУ СИПКИХ МАТЕРІАЛІВ У МІКРОХВИЛЬОВОМУ ПОЛІ	
Бошкова І.Л., Волгушева Н.В., Потапов М.Д.	276
МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСІВ ТЕПЛООБМІНУ В ТРУБЦІ ФІЛЬДА ПРИ ОПРІСНЕННІ ВОДИ ВИМОРОЖУВАННЯМ	
Вовченко А.І., Василів О.Б.	278
ЕНЕРГЕТИЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ СКЛОВАРНОЇ ПЕЧІ	
Волчок В.О.	279
ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИЛУЧЕННЯ ВУГЛЕВОДНЕВОГО КОНДЕНСАТУ	
Волчок В.О., Світлицький В.М.	280
ОГЛЯД ПЕРСПЕКТИВ ВИКОРИСТАННЯ ВИСОКОВ'ЯЗКОЇ НАФТИ	
Георгієш К.В.	281
РОЗРОБКА КОМБІНОВАНИХ АБСОРБЦІЙНИХ ХОЛОДИЛЬНИХ ПРИЛАДІВ	
Гратій Т.І.	282
МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСІВ ТЕПЛОПРОВІДНОСТІ ВИСОКОЇ ІНТЕНСИВНОСТІ	
Капауз К.О., Бондаренко О.С., Фелонюк О.І.	283
ВИВЧЕННЯ РОБОТИ ҐРУНТОВОГО РЕГЕНЕРАТОРА В НАТУРНИХ УМОВАХ	
Мукмінов І.І.	285
РОЗРОБКА СИСТЕМ ПЕРВИННОГО ОХОЛОДЖЕННЯ ЗЕРНА	
Петушенко С.М., Тітлов О.С.	287
ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТЕПЛО-МАСООБМІННИХ ПРОЦЕСІВ ПРИ ВИРОБНИЦТВІ БІОДИЗЕЛЬНОГО ПАЛЬНОГО	
Пономарьов К.М.	289
РОЗРОБКА ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ УСТАНОВКИ ДЛЯ ОПРІСНЕННЯ ВОДИ	
Проць Б.М., Василів О.Б.	290
СИСТЕМНИЙ АНАЛІЗ ЕНЕРГОСПОЖИВАННЯ МАГІСТРАЛЬНОГО НАФТОПРОВОДУ	
Кологривов М.М., Бузовський В.П.	292
МОДЕЛЮВАННЯ БАГАТОФАЗНИХ ТЕЧІЙ У НАФТОПРОВОДАХ	
Тітлов О.С., Альтман Е.І., Арику А.В.	294
ТЕХНОЛОГІЯ ПЕРЕРОБКИ ВАЖКОЇ ФРАКЦІЇ, ЩО ВИНИКАЄ У ПРОЦЕСІ ЗРІДЖЕННЯ ПРИРОДНОГО ГАЗУ	
Дьяченко Т.В.	296

СЕКЦІЯ «ЕКОЛОГІЯ ТА ПРИРОДООХОРОННІ ТЕХНОЛОГІЇ»

СИСТЕМНИЙ ВПЛИВ ОЗОНУВАННЯ НА СТІЧНІ ВОДИ	
Бондар С.М., Чабанова О.Б., Шевченко О.І.	300
ДОСЛІДЖЕННЯ МЕТОДІВ ОЧИЩЕННЯ ВОДИ ВІД ЗАБРУДНЕНЬ НАФТОЮ І НАФТОПРОДУКТАМИ	
Гаркович О.Л., Шевченко Р.І., Мадані М.М.	301
ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ КОНСЕРВНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ	
Крусір Г.В., Шевченко Р.І., Мадані М.М., Гаркович О.О.	303
ПОКРАЩЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ ВОДОПОСТАЧАННЯ ТА ВОДОВІДВЕДЕННЯ М. ОДЕСИ	
Крусір Г.В., Шевченко Р.І., Мадані М.М., Гаркович О.О.	305